

LiBeRtE
yayınları



Yılmaz, Aytekin, *Son Diktatör*, Ankara: Liberte Yayınları,
4. Baskı, Eylül 2026.

Son Diktatör

Aytekin Yılmaz

LiBeRtE

Son Diktatör

Aytekin Yılmaz

ISBN: 978-625-93188-4-4

Liberte Yayınları® | 285

4. Baskı: Eylül 2026, 1-3. Baskı, 2020, Vadi Yayınları

© 2026, Liberte Yayınları

Tüm hakları saklıdır. Tamamı veya herhangi bir parçası, hiçbir şekilde fotokopiyle veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz ve dağıtılamaz. Yayınevimiz bunu yapanlar ve buna teşebbüs edenler hakkında kanunî takibat yaptırma hakkına sahiptir.

Yayın Koordinatörü: Özlem Çağlar Yılmaz

Yayın Editörü: Büşra Sönmez

Kapak ve Sayfa Tasarımı: Çetin Özgör

Baskı: Bizim Büro Basım Evi Yayın ve Dağıtım Hizmetleri Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi

Adres: Zübeyde Hanım Mahallesi, Sedef Caddesi 6/A, Altındağ, Ankara

Telefon: (312) 229 99 28 | Faks: (312) 229 99 29 | Sertifika No: 42488

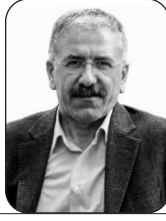
LiBeRtE
yayınevi

Adres: GMK Bulvarı No: 108/16, 06570 Maltepe, Ankara

Telefon: (312) 230 87 03 | Faks: (312) 230 80 03

E-posta: info@liberte.com.tr | Web: www.liberte.com.tr | Sertifika No: 52155

Liberte Yayınları® Liberte Yayın Grubu'nun tescilli bir markasıdır.



Aytekin Yılmaz

1967’de Diyarbakır’ın Ergani ilçesinin Ortayazı köyünde doğdu. Siyasî nedenlerden dolayı yaklaşık on yıl hapisshanede kaldı.

Aytekin Yılmaz’ın on yıllık hapisshane deneyimi, onun edebî çalışmalarının ve düşüncelerinin şekillenmesinde büyük rol oynamıştır.

Aytekin Yılmaz, tanıklık üzerinden kaleme aldığı kitaplarıyla, edebiyat dünyasında şiddet karşıtı ve barış savunucusu olarak tanınmıştır. Kitap ve yazılarıyla savaşın ve şiddetin karşısında durmakta; barışın ve insan haklarının önemini vurgulamaktadır.

Aytekin Yılmaz aynı zamanda sivil aktivisttir. 2001 yılında hapisshane-den çıkışını takiben hapisshanelerdeki koşulların iyileştirilmesi için bazı sivil girişimler başlatmıştır. Mahpusların şiir ve öykülerinin yayınlandığı *Mahsus Mahal Dergisi*’nin kuruculuğunu ve sorumluluğunu üstlenmiştir. Dergi bu bakımdan ilk hapisshane ve edebiyat dergisi olmuştur. 2008 yılında, kendisi gibi eski mahpus bir grupta birlikte, hapisshanelerde koşulları iyileştirmek ve temel insan haklarına riayet edilmesine yönelik savunuculuk yapmak amacıyla Mahsus Mahal Derneği’ni kurmuştur.

Yayınlanmış Kitapları

Doğunun Talanı ve İnkârı, 2001, Belge Yayınları

İçimizdeki Hapisshane (Labirentin Sonu), 2003-2020, 1.-3. Baskılar, İletişim Yayınları; Dördüncü Baskı, 2025, Liberte Yayınları

Dağbozumu, 2011, Doğan Kitap

Yoldaşını Öldürmek, 2014 - 2021, 1-7. Baskılar, İletişim Yayınları; 8. Baskı, 2025, Liberte Yayınları

Siğınamayanlar, 2016, Doğan Kitap

Ernesto'nun Dağları, Birinci Baskı, 2017, Siyah Kitap; İkinci Baskı, 2025, Liberte Yayınları

Onlar Daha Çocuktı, Birinci Baskı, 2019, İletişim Yayınları; İkinci Baskı, 2026, Liberte Yayınları

Son Diktatör, 2020, Vadi Yayınları

Yüzleşerek Barışmak, 2021, Vadi Yayınları

Dostoyevski'nin Hapishanesi, 2023, Vadi Yayınları

Altı Çizilecek Kitap, 2024, Vadi Yayınları

Giriş niyetine...

Ve bilinsin ki, Auschwitz'ten sonra her diktatörlükte Auschwitz ihtimali saklıdır.

İMRE KERTÉSZ

Doğru yol yüksekte değil, yerin hemen üzerinde gerili bir ip boyunca ilerler. Üzerinde yürünmek için değil de insanı çelme-lemek içindir sanki.

FRANZ KAFKA

İÇİNDEKİLER

1. Bir Mahpusun Günlüğü.....	13
2. Biz Bu Devrimi Yapmamalıyız	19
Biz Bu Devrimi Yapmamalıyız	28
Hapishane İçinde İkinci El Toplama Kampları.....	32
3. İkinci El Toplama Kampı Uygulamaları.....	39
Hasret Kalınmış Uykular.....	43
Sabah Sporü Tatbikatı	43
“Erkeęi Öldürmek”	44
“İçinizdeki Erkeęi Öldürün, Zeki Müren Gibi Olun!”	45
Kötü Örnek Olmak.....	46
Okuyup Yazmanın Zor Olduğu Bir Yer	48
Koğuşumzdaki Kürt Gerçeklięi ve En İyi Devrimciler	49
Dayatmacı Sosyalist Toplum Mühendislięi.....	51
Komşuları Gezme Hakkı.....	54
Devrimden Kaçmak	55
Acılarımız Acılı Mutfağımız.....	57
TV Kumanda Komutanı.....	59

Beş Sigara mı, Beş Mermi mi?	60
Uyumlu Voltalar	62
Mektup İnceleme Komitesi	63
Merkezi Bilgilendirme ve Bilginin Merkezileşmesi	64
“Yoz Kişilikler” ve “Yoz İlişkiler”	66
Güneşimizi Kararttılar.....	69
Stalinist Militanlar Nasıl Troçkist Oldular?	71
“Önderlik Çizgisini Koruma ve Müdahale Grubu”	74
Şükrü’ye Nasıl Kıydılar?	78
İçinde Ölüm Barındıran Hiçbir Dava Mutlu Sonla Bitemez	80
4. Parti Yoğunlaşma Eğitimleri.....	85
Asker Boş Kalmasın	94
Vaktinde Sorulmamış Sorular	95
5. Örgüt Fabrikasından Çıkmış Kişilik Tipleri	99
“Parti Önderliği”	100
Botan Kişiliği.....	101
Serhad Kişiliği.....	102
İlkel Milliyetçi Kişilik	102
Hemşehrici Ahbap Çavuş Kişiliği	103
Küçük Burjuva Ortayolcu Kişilik.....	104
Sağ Liberal Kişilik	105
Askerî Kişilik.....	106
Feodal Komplocu Asi Kişilik.....	106

Kemalist Kişilik	107
Lafazan Türk Sol Kişiliği	108
Parçalı Kişilik	108
Güney Kişiliği	109
Objektif Ajan Kişilik.....	109
Zindan Kişiliği.....	109
Çiçek Böcek Kişiliği	111
Dersim Kişiliği.....	112
Zafer Kişiliği.....	113
6. Önderliği Anlamak ve Uygulamak.....	117
Önderliği anlamak için “Yoğunlaşma Uygulaması”	117
“Önderlik Olmadan Yaşam Olmaz”	123
Önderliği (Abdullah Öcalan’ı) Anlamak.....	129
Abdullah Öcalan Kendini Anlatıyor	132
Abdullah Öcalan’ın Kadınlar Üzerine Sözleri	135
7. İkinci El Diktatörün Çöküşü.....	139
Roma mahpusu.....	148
Abdullah Öcalan: “Kendini Yakan İnsan, Bir Orduyu da Yakabilir.”	150
Abdullah Öcalan’a Dünya Dar Olurken.....	155
Abdullah Öcalan: “Devlete Hizmet Etmeye Hazırım.”	158
Abdullah Öcalan’ın Selam Protokolü.....	166
“Asrın Davası”: Abdullah Öcalan Yargılanıyor	168

Abdullah Öcalan İmralı'da "Siyah"ı Beyaz, "Beyaz"ı da Siyah Yaptı?	172
İsmail Beşikçi'nin Zor Günleri	177
Geçmişî Yakmak	177
Her Şeyin Teorisini Yapmak	183
8. Son Diktatör	189
Abdullah Öcalan Muhaliflerini Stalinist Yöntemlerle Haysiyetsizleştirdi	197
Gitme Vakti	201
Belge: 1998'de Abdullah Öcalan için kendilerini yakanların listesi	205

1

Bir Mahpusun Günlüğü

“Gizli olmayan günce, günce değildir.”

Elias Canetti

BİR YERDE OKUMUŞTUM; İNSAN KENDİNİ AŞMAYA BAŞLAYINCA yazmak istermiş. Günlüğümü yazmak için masa başına oturdumda rahatlıyorum. Meğer ne çok şey biriktirmişim içimde. Mahpusluk yıllarımda en güzel arkadaşlarım kitaplarım oldu. Birlikte kaldığım koğu arkadaşlarım çok okuduğum için eleştiriyorlar beni. Sosyal ilişkiden uzak kaldığımı söylüyorlar. Okumanın da bir sosyal ilişki olduğunu söyleyerek kendimi savunuyorum.

Kim ne derse desin, insan hiçbir zaman “çok” okumamıştır. İnsanlık tarihinde öyle çok şey yazılmış, çizilmiş ki, insan ne kadar çok okursa okusun, yine de az okumuştur. Okuyan insan bunu anlar. Eskiler, “İnsan beyni değirmen taşı gibidir.” derler. “Ne atsan öğütür; en azından zihni şöyle bir karıştırır, almak istediğini alır, anlamadığını atar.” “Hapishanede okumak neye yarar?” demeyeceksin. Ne zaman içimde boşluklar oluşsa bunu kitaplarla

doldurmaya çalışıyorum. Yıllar önce Tolstoy'un romanları üzerine bir yazı okumuştum. Yazar, Tolstoy'u okuyan bir insanın başkalarına kötülük yapamayacağını söylüyordu. Sonraki yıllarda Tolstoy okuduğumda bu değerlendirmenin ezbere yapılmadığını anladım. Mesela, Kırklareli Hapishanesi'nde *Diriliş* romanını okuyan insanlarda bir dönüşümün yaşandığını gözlemledim.

İnsan yıllarca arayıp da bulamadığı bir sorunun cevabını kitaplarda bulabilir. Küçük yaşlardan beri kendime hep sormuşumdur: "Neden bunca acı? İnsan niçin acı çeker?" "Acılarla büyüdük, acılarla yaşıyoruz." diyordum. Yıllar sonra felsefe tarihinde Buda'nın düşüncelerini okurken bu sorunun cevabını buldum. Bilge Buda şöyle diyordu: "Bizi kendilerine bağlayan bütün nesneler acı vericidir. Acının kaynağı istektir, hiçbir şey istemezsek acı duymayız. (...) Acının yok edilmesi ancak her türlü istekten vazgeçmekle sağlanır." Peki, insan isteksiz nasıl yaşar? Buda'nın düşüncelerini kabul ettiğimizde moral değerlerimizi, aşklarımızı, her türlü isteğimizi kaybediyoruz; ama Buda'yı reddettiğimizde de acı çekiyoruz. Peki, yok mu bunun bir çıkar yolu? Ben hem aşklarımı yaşamak istiyorum hem de acı çekmek istemiyorum. İşte Buda gibi bilgelere göre üçüncü bir yol yok. İsteklerimiz var olduğu sürece acı çekmeye mahkûmuz. Şu kaldığım hapishanede acılara mahkûm olmuş bir mahpusum! Yoksa insanın mutluluğu, acıların içinde bir yerde mi saklı? Mesela, acılar olmadan mutluluğun bilincine varabilir miyiz? Çin bilgisi Konfüçyüs, mutluluk denilen şeyin abartılmamasından yana, "İnsanın mutluluğu ne çok yukarıdadır ne de aşağıda. İnsanın boyu hizasındadır." diyor. Böylesi bir tanımla bizleri alçakgönüllülüğe davet ediyor.

Çoğu defa yedi kat göğün üzerinde aradığımız kutsal sığınaklarımız günün birinde yere düşebilir. Benim kutsalım yıllar önce yere düştüğünde ben büyüüp göğe çıktım. O gün bugündür beni kendisine bağlayan hiçbir ipim yok.

Bir mahpus, sözünü söylemeden önce kapı aralığı genişliğinde yanılma payı bırakmalı her zaman. Kara kaplı defterime yazdığım her satırı bir an olsun bu gerçeği unutmadan yazdığının bilinmesini isterim. Günlüğümü karaladığım sırada birlikte kaldığım arkadaşım ne yazdığımı sordu. Ben de “Biriktiriyorum.” dedim.

07 Eylül 1998, Bursa Özel Tıp Hapishanesi

“Güncede insan kendi kendisiyle konuşur.”

Elias Canetti

Bugün günlük yaşamımızdan bahsedeceğim. Günün büyük bölümü hücredeki masa başında geçiyor. Şu anda kaldığım Bursa Özel Tıp Hapishanesi’nde yirmi bin civarında kitap var. Bu kitaplar hapishane kütüphanesi dışında, siyasi mahpusların kitaplığında bulunan kitaplardır; fakat burada da şöyle bir sorun var: Her isteyen kişi, istediği kitabı alıp okuma şansına sahip değil. Eğer örgütün militanıysanız böyle bir şansınız yok. Ancak eğitim programına uygun kitaplar alabilirsiniz. Ben de bu konuda çok sorun yaşadım. Komün yaşamında özerk konumum olmasına rağmen, birçok kişiyle bu konuda tartıştığım zamanlar oldu. Her defasında liberallikle, bireycilikle eleştirildim. Bu konudaki düşüncelerim küçük burjuva aydın tutarsızlığı olarak değerlendirildi. Neyse, artık fazla dert etmiyorum, sadece üzülüyorum.

Başından beri sanatsal girişimler, gelenekçi sol örgütlerde küçümsendi. Bu konuda çalışmak isteyenlerin dışlandığını gözlemledim. En çok da kendi deneyimlerimden anladım bu gerçeği. Özellikle örgüt sorumlularının gözünde ‘boş işlerle uğraşan

biri' olduğumu bilerek devam ediyorum okumalarım. Kaldığım ortamdaki protokolde yerim yok. Bayrampaşa Hapishanesi'nde maruz kaldığım kötü deneyimden sonra, bir sığınmacı gibi sığınmak zorunda kaldım buraya.

Şu an kaldığım yer, hapishanenin F Blok'u. Hastaların ve örgüte göre sorunlu kişilerin bulunduğu bir blokta kalıyorum. Beni de örgütle sorun yaşamış biri olarak ve üstelik örgütün dışına düşüp partiden uzaklaşmış biri olarak görüyorlar. Günlük yaşamda arka sıralarda bir yerde duruyorum. Rengim siyah! En büyük moral destekçilerim kitaplarım oluyor. Kitaplar benim en güzel arkadaşlarım, hapishanedeki yalnızlığımın can yoldaşları... Bazen umutsuzluğa kapıldığım zamanlar olmuyor değil. Hapishanesi böyle olanın dışı başka olabilir mi? İçerisi dışarının bir sonucu değil mi? Burada bulunan bizler dışarıdan gelmedik mi? İçimin acıdığını hissettiğimde yeniden kitaplara dönüyorum.

09 Eylül 1998, Bursa Özel Tıp Hapishanesi

“İnsan sanki tehlikeli bir şeymişçesine,
neredeyse günahmışçasına ürker günceden.”

Elias Canetti

“Bir günlüğü yazarken nelere dikkat etmeli, neleri yazmalı?” sorusu beni düşündürüyor. Günlük yazmak sorumluluk isteyen bir uğraş. Bugün yazdıklarınız yarın için bir belge olabilir. Bu nedenle objektif olmak çok önemlidir. Yazarken yorum yapmaktan çok, olayları, bana görünenleri yazıyorum, bazen ise yorum yapıyorum. “Günlük yazarı, kendini önceden şartlandırmamalı.” diyorum kendi kendime. “Hatta kaygısız olmalıyım.” Ama bu konuda pek rahat değilim.